

ODBORNÝ POSUDOK VEDECKEJ, PEDAGOGICKEJ A PUBLIKAČNEJ ČINNOSTI

Doc. PaedDr. Zuzany Kováčovej, PhD.

Doc. PaedDr. Zuzana Kováčová, PhD. predložila na posúdenie „*Vedecko-pedagogickú charakteristiku uchádzača o začatie vymenúvacieho konania na FF UKF v Nitre*“, ako aj „*Prehľad publikovaných dokumentov*“, spolu s výberom najdôležitejších monografií a časopiseckých štúdií. Uchádzačka narodená roku 1963 vyštudovala na Pedagogickej fakulte UK odbor učiteľstvo všeobecnovzdelávacích predmetov: slovenský jazyk a literatúra - dejepis. Vedeckú hodnosť PhD. v odbore teória a dejiny slovenskej literatúry získala roku 2005 na Filozofickej fakulte UK v Nitre obhájením dizertačnej práce *Umelecký text a komunikačná kompetencia*. Docentkou je od roku 2013. Domovské pracovisko docentky Kováčovej je Katedra slovenského jazyka Filozofickej fakulty UK v Nitre.

Docentka PaedDr. Zuzana Kováčová, PhD, sa mimoriadne angažovala tak v univerzitnej pedagogickej praxi, ako aj vo vedeckej práci (publikačná činnosť, účasť v domácich a zahraničných grantoch, účasť na domácich i zahraničných vedeckých konferenciách). Jej užšie odborné zameranie je kognitívna lingvistika a psycholingvistika slovenského jazyka, ale mala prednášky aj z iných vedeckých odvetví slovenského jazyka (Frazeológia slovenského jazyka, Teória vyučovania slovenského jazyka, syntex slovenského jazyka ai.)

Vedecké výstupy docentky Zuzany Kováčovej sledujeme v autorských a v kolektívnych monografiách, v zborníkoch z vedeckých konferencií a v renomovaných vedeckých a odborných časopisoch doma i v zahraničí. V zozname publikácií sú tri autorské monografie a jedna kolektívna. Monografia *Význam jazykovej analýzy textu pre formovanie jazykovej kompetencie* (Nitra, 2010) je publikovaná pred udelením vedecko-pedagogickej hodnosti docenta a nové sú *Jazyk a (po)rozumenie z aspektu kognitívnej lingvistiky* (Nitra, 2015) a *Kultúrny text ako diskurz. K otázke ontológie percepcie textu pre deti* (2017). Kognitívny metodologický prístup sa pôvodne a predovšetkým uplatňoval v psychológii a poslednom období sa čoraz častejšie uplatňuje aj v iných spoločenských vedách, predovšetkým v lingvistike a v literárnej vede. Uvedená monografia Zuzany Kováčovej je vyslovene teoretického zamerania, má sedem očíslovaných kapitol, z ktorých každá má niekoľko podkapitol. V začiatkových kapitolách autorka vymedzuje miesto kognitívnej lingvistiky v kontexte kognitívnej vedy (psychológie, filozofie).

Monografia *Jazyk a (po)rozumenie z aspektu kognitívnej lingvistiky* z aspektu vedeckej nomenklatúry je lingvistická a v rámci lingvistiky teoreticko-metodologická, ale v súlade so súčasnou vedeckou epistémou je interdisciplinárna, lebo zohľadňuje danú problematiku, teda problematiku kognície, v rozličných aspektoch – filozofických, psychologických, literárnoedných, etnografických. V závere docentka Zuzana Kováčová vysvetľuje, že monografia „aspiruje na to, byť príspevkom k poodhaleniu podstaty jazykom sprostredkovaného (po)rozumenia v zmysle postojov kognitívnej lingvistiky k reči, jazyku, mysleniu a vedomiu“ a že sa opierała „o základnú tézu kognitivistov, podľa ktorej je naše chápanie sveta v podstate synergetickej povahy“. Celkovo možno povedať, že je monografia docentky Zuzany Kováčovej *Jazyk a (po)rozumenie z aspektu kognitívnej lingvistiky* dôležitým príspevkom nielen k slovenskému lingvistickému teoretickému mysleniu, ale aj k teoretickému mysleniu vôbec.

Inakšieho zamerania, čo čo sa týka tematiky a problematiky, je monografia *Kultúrny text ako diskurz. K otázke ontológie percepcie textu pre deti*. Tematika a problematika je iná a inakšia, ale prístup je rovnaký ako v predošlej: východisko je v kognitívnej lingvistike. Problematika je spracovaná v štyroch na seba nadväzujúcich kapitolách (s podkapitolami): Text v epicentre lingvistického skúmania, Rečová a jazyková kompetencia ako anticipácia interpretačného poznania dieťaťa, Percepcia príbehu vo veršoch ako indikátor nástupu naratívnych dispozícií dieťaťa a Rozprávka ako kultúrny diskurzívny priestor. V tejto monografii ešte viacej sa prejavuje bádateľská interdisciplinárnosť docentky Zuzany Kováčovej. V imponujúcom zozname Literatúry na konci monografie sú mená filozofov, psychológov, lingvistov, literárnych vedcov, etnografov. Vskutku monografiu *Kultúrny text ako diskurz. K otázke ontológie percepcie textu pre deti* možno zaradiť medzi výskumy rečových prejavov dieťaťa a pre deti, ktoré na nitrianskych pracoviskách majú bohatú tradíciu.

Nielen tieto dve monografie, ale aj iné početné štúdie v domácich i zahraničných vedeckých zborníkoch a časopisoch, uvedených v inauguračnom spise, nasvedčujú o vedeckej a odbornej vysokej kvalite a pripravenosti docentky PaedDr. Zuzany Kováčovej, PhD. V rovnakej miere to nasvedčuje aj pozoruhodný počet domácich a zahraničných ohlasov na vedecké dielo kandidátky, ako aj jej starostlivosť v školení mladých jazykovedných odborníkov.

Záver

Doc. PhDr. Zuzana Kováčová , PhD. v priebehu svojej pedagogickej činnosti pravidelne publikovala v relevantných domácich i zahraničných vedeckých i odborných časopisoch a zborníkoch. Adekvátnymi metodologickými postupmi spracovávala aktuálne odborné problémy, pričom výsledky jej výskumov získali pozornosť nielen na domácich, ale aj na zahraničných vedeckých pracoviskách. Celkove možno konštatovať, že vedecké a odborné práce, ohlasy na ne, ako aj pedagogická, výskumná a organizačná činnosť doc. PhDr. Zuzany Kováčovej, PhD. mu umožňujú udeliť titul profesor v odbore **2.1.27 slovenský jazyk a literatúra.**

V Novom Sade, 28.06.2018

Prof. Dr. Michal Harpán, Dr. h. c.